

Další možnosti intoxikace v domácnosti

V domácnosti se nachází široké spektrum přípravků, se kterými domácí mazlíčci pravidelně přicházejí do styku. V následující kapitole jsou uvedeny nebezpečné látky, které se nepodařilo zařadit do předešlých kapitol.

Přípravky proti molům

Přípravky proti šatním molům obsahují naftalín nebo paradichlorbenzen. Kromě nebezpečí, které hrozí po jejich pozření, jsou obě látky těkavé. Vypařují se a při inhalaci par hrozí zvířeti poškození očí, nosu a podráždění krku. Přípravky proti potravinovým molům jsou vyráběny především na bázi feromonů. Neměly by tedy být pro zvířata toxické. Jsou vyráběny jako lepy, které se mohou zachytit na srsti, tlapách, čumáku nebo tlamě.

Naftalín

Využití naftalínu pro ochranu šatníku je spíše už staromódní varianta (Obr. 1). Dnes už je povětšinou nahrazen paradichlorbenzenem nebo jinými látkami. Po pozření dráždí trávicí trakt, v důsledku čehož dochází ke zvracení. V krvi způsobuje poškození hemoglobinu a následnou poruchu přenosu kyslíku.

Klinicky se otrava projevuje zvracením, dech zapáchá po naftalínu. V krvi se vyskytují hemolytická Heinzova tělíska a je zjišťována methemoglobinemie. V důsledku hemoglobinurie vzniká zánět ledvin. Dochází k poškození jater a z důvodu hypoxie pozorujeme výskyt bledých sliznic a dušnost.

Jako vhodná terapie je podání emetik a aktivního uhlí

- 4 mg 1% methylenové modři/kg i.v. u psů
- 1,5 mg 1% methylenové modři/kg i.v. u koček (terapie methemoglobinemie)
- 20 mg vitamínu C /kg p.o. u koček je většinou neefektivní terapie
- i.v. bikarbonát (v infuzi) z důvodu zavodnění, jako prevence poškození ledvin v důsledku hemolýzy

LD₅₀ = 400 mg/kg, kočky jsou citlivější než psi

Jedna kulička naftalínu má hmotnost cca 2,7-4 g -> i požití jedné kuličky je nebezpečné!

Paradichlorbenzen

Jedná se o organochlorový insekticid. Paradichlorbenzen je toxická látka, ale v porovnání s naftalínem je jeho toxicita nižší. Má své využití jako deodorant v koupelnovém vybavení (vůně do pisoárů atd.), ale i od jeho využití v těchto produktech se postupně upouští a paradichlorbenzen se dnes nachází v minimálním počtu přípravků.

Při otravě způsobuje trvalé dráždění nervů a svalů. Dochází ke klinickým projevům, jako je slinění, zvracení, průjem, třes a mohou se vyskytnout křeče a abdominální bolesti. Může dojít k poškození ledvin a jater.

Obr. 1 Naftalinové pelety

V rámci terapie podáme emetika, aktivní uhlí (krátce po požití) a infuze pro zajištění diurézy. Dále je terapie symptomatická, s případnou podporou vitálních funkcí. Je možné podat benzodiazepin i.v.

LD₅₀ pro psa a kočku = 500mg/kg

Další

Další látkou využívanou k odpuzení šatních molů je translfluthrin. Jedná se o insekticid ze skupiny pyrethroidů. Vyskytuje se například v přípravku Raid (Obr. 2) (viz kapitola Repelentní přípravky).

Obr. 2 Raid, přípravek s obsahem translfluthrinu

Baterie

Malé baterie (Obr. 3), za předpokladu že nejsou rozkousány, obvykle otravu nezpůsobí a trávicím traktem projdou bez poškození (za 24-36 hodin). Pokud se ale v GIT usadí a nejsou rychle vyloučeny, dochází k jejich natrávení a v důsledku toho i k otravě zvířete. Nebezpečí spočívá i v pozření korozivních látek, které leptají sliznice a kůži. Baterie obsahují řadu nebezpečných látek, jako jsou hydroxidy (draselný, sodný), salmiak (chlorid amonný), kovy (kadmium, lithium, nikl, zinek, stříbro), kyseliny (kyselina sírová) a rozpustné soli. Kromě toxického efektu mohou baterie v těle způsobit i korozivní poškození. Únik kovových solí může způsobit u zvířat otravu. Baterie obsahující rtuť mohou mít u malého psa fatální účinky i v nepoškozeném stavu.

Obr. 3 Baterie

V případě úniku alkálií z baterií je v důsledku jejich kontaktu s buňkami jícnu a na elektrolyty bohatou tekutinou GIT generován elektrický proud. Ten může způsobit různé stupně nerkózy sliznice jícnu.

Pozření větších baterií může vést k obstrukci střeva, v důsledku neprůchodnosti střev hrozí i jejich perforace.

Klinicky při pozření baterie pozorujeme horečku, dysfagii (poruchu polykání), zvracení, tachypnoe, abdominální napětí, anorexii a krvavou stolicí. Při jejím rozžvýkání sledujeme poškození sliznice dutiny ústní. V rámci diagnostiky je vhodné provést rentgenologické vyšetření, pro zjištění lokalizace baterie v těle pacienta.

Pokud baterie není do 36 hodin vyloučena z těla, je třeba ji odstranit. Z jícnu a žaludku ji odstraníme endoskopicky, pokud baterie postoupila do střev, aplikujeme laxativa. V případě komplikací musíme zvolit operativní přístup. Pokud byla baterie rozkousána nebo pozřena poškozena, je třeba sledovat hladinu mědi v moči. Při jejím zvýšení a za přítomnosti příznaků otravy mědí (ztráta váhy, anorexie, ataxie, poruchy CNS) je vhodné zahájit chelatační terapii, která spočívá v aplikaci dimerkaptosukcinyly nebo d-penicilaminu.

Silika gel

Silikagel je využíván díky své vlastnosti absorbovat vzdušnou vlhkost. Gelové formy silikagelu jsou obsaženy v papírových nebo plastových pytlíčcích (Obr. 4.) v produktech běžné potřeby například v botách, lékových baleních, elektronickém vybavení domácnosti a v potravinových doplňcích. Kromě samotného silikagelu může být v balení přítomna i příměs železa. Sám o sobě je silikagel minimálně toxický a při požití jednoho balení, za předpokladu, že projde trávicím traktem nepoškozen, nehrozí žádné nebezpečí. Případná otrava se projevuje podrážděním GIT, při požití velkého množství dojde ke zvracení, meleně, elevaci železa v krevní plazmě a změně ALT.

Obr. 4 Silikagel

Zdroje

Campbell, A., Chapman, M., 2000. Handbook of Poisoning in Dogs and Cats. ISBN 0-632-05029-2.

Olson, K.R. (Ed), 2003. Poisoning and Drug Overdose, 4th ed. ISBN 0-8385-8172-2.

Peterson, M.E., Talcott, P.A. (Ed), 2012. Small Animal Toxicology, 3rd ed. Elsevier Saunders, St. Louis, Missouri, USA. ISBN 9781-4557-0717-1.

Plumlee, K.H., 2004. Clinical Veterinary Toxicology. Mosby, St. Louis. ISBN 9780323011259.

<https://cit.vfu.cz/vettox/>, navštíveno 18.7.2019

Zdroje obrázků

Obr. 1: <https://www.dtest.cz/nebezpecny-vyrobek/naftalinove-kulicky-proti-molum-jolly-plus/1281#&gid=null&pid=1>, staženo 26.9.2019

Obr. 2: <https://www.dm.cz/raid-gel-proti-molum-s-vuni-levandule-p4000290902851.html>, staženo 26.9.2019

Obr. 3: https://www.svarecky-chrudim.cz/eshop/ochranne_prostredky/samozatmivaci_kukly/206-baterie_3v_cr2032_pro_kukly_speedglas,optrel_a_dalsi, staženo 27.9.2019

Obr. 4: <https://ceskozdrave.cz/tipy-vyuziti-silikagelu-aneb-proc-tento-sacek-nevyhazovat/>, staženo 27.9.2019